

sekcja 1. IDENTYFIKACJA SUBSTANCJI/MIESZANINY I IDENTYFIKACJA PRZEDSIĘBIORSTWA

1.1 Identyfikator produktu	GIPS SZPACHLOWY DOLINA NIDY
1.2 Istotne zidentyfikowane zastosowania mieszaniny oraz zastosowanie odradzane	Zastosowanie mieszaniny: powłoka do ścian i sufitów, szpachla gipsowa - produkt do użytku przemysłowego, rzemieślniczego i prywatnego przeznaczony do mieszania z wodą w celu szybkiego wykorzystania w celach budowlanych. Zastosowania odradzane: inne niż wskazuje producent. <i>Szczegółowe informacje dotyczące zastosowania, właściwości oraz sposobu użycia zaprawy znajdują się w karcie technicznej. Zastosowania niewymienione w dokumentach firmy ATLAS Sp. z o.o. należy wcześniej skonsultować z przedstawicielem firmy.</i>
1.3 Dane dotyczące dostawcy karty charakterystyki	ATLAS Sp. z o.o. ul. Św. Teresy 105, 91-222 Łódź telefon: (42) 631 89 45 fax: (42) 631 89 46 Osoby odpowiedzialne za karty charakterystyki: msds@atlas.com.pl
1.4 Numer telefonu alarmowego	112 – numer alarmowy z telefonu komórkowego i stacjonarnego 999 – pogotowie ratunkowe 998 – straż pożarna 997 – policja

sekcja 2. IDENTYFIKACJA ZAGROZEŃ

2.1 Klasyfikacja mieszaniny:	Piktogram: GHS05 Hasło ostrzegawcze: NIEBEZPIECZEŃSTWO H318 kat 1 Powoduje poważne uszkodzenie oczu
2.2 Elementy oznakowania	 P102 Chronić przed dziećmi P280 Stosować rękawice ochronne/odzież ochronną/ochronę oczu /ochronę twarzy. P305+P351+P338 W PRZYPADKU DOSTANIA SIĘ DO OCZU: Ostrożnie płukać wodą przez kilka minut. Wyjąć soczewki kontaktowe, jeżeli są i można je łatwo usunąć. Nadal płukać. P310 Natychmiast skontaktować się z ośrodkiem zatruc lub lekarzem

ETYKIETA:

NIEBEZPIECZEŃSTWO

Powoduje poważne uszkodzenie oczu
 Chronić przed dziećmi. Stosować rękawice ochronne/odzież ochronną/ochronę oczu /ochronę twarzy. W PRZYPADKU DOSTANIA SIĘ DO OCZU: Ostrożnie płukać wodą przez kilka minut. Wyjąć soczewki kontaktowe, jeżeli są i można je łatwo usunąć. Nadal płukać. Natychmiast skontaktować się z ośrodkiem zatruc lub lekarzem.
 Produkt zawiera: wodorotlenek wapnia

Zgodnie z załącznikiem XIII Rozporządzenia REACH mieszanina nie spełnia kryteriów PBT ani vPvB

Drobnny proszek jakim jest produkt (pył) w stanie sypkim może mechanicznie podrażniać oczy i układ oddechowy. Po kontakcie suchej mieszanki z wodą powstaje roztwór silnie alkaliczny. Silna alkaliczność wilgotnej zaprawy może wywołać podrażnienia skóry i oczu. Szczególnie przy dłuższym kontakcie wskutek alkaliczności może dojść do uszkodzeń skóry

Przy zachowaniu warunków przechowywania podanych w sekcji 7 zagrożenie dla zdrowia człowieka oraz zagrożenie dla środowiska powodowane przez mieszaninę nie ulegają zmianie po upływie 12 miesięcy licząc od daty produkcji umieszczonej na opakowaniu

sekcja 3. SKŁAD / INFORMACJA O SKŁADNIKACH

3.2 Mieszanina:

Mieszanina gipsu, węglanów wapnia, wodorotlenku wapnia i nieszkodliwych dodatków.

3.2.1a Niebezpieczne składniki:

Nazwa	Nr	Zawartość	Klasyfikacja	Oznaczenia
Wodorotlenek wapnia	CAS: 1305-62-0 EINECS: 215-137-3 Rejestracyjny: 01-2119475151-45-xxxx	1÷3 %	STOT SE 3 Skin Irrit. 2 Eye Dam. 1	GHS07, GHS05 Niebezpieczeństwo H335, H315, H318

3.2.1b Substancje z określoną na poziomie Unii Europejskiej wartością NDS w środowisku pracy

Pełne brzmienie skrótów, akronimów i zwrotów H podane jest w sekcji 16

Siarczan wapnia [CAS: 7778-18-9] (PL)
Węglan wapnia [CAS: 471-34-1] (PL)
Wodorotlenek wapnia [1305-62-0] (PL)

sekcja 4. ŚRODKI PIERWSZEJ POMOCY

4.1 Opis środków pierwszej pomocy

Narażenie przez drogi oddechowe: Usunąć źródła pyłów. Produkt nie jest klasyfikowany jako niebezpieczny w warunkach narażenia inhalacyjnego, jednak w przypadku narażenia na nadmierne stężenie pyłów osobę poszkodowaną wyprowadzić na świeże powietrze i obserwować. W razie wystąpienia takich dolegliwości jak złe samopoczucie, kaszel lub utrzymujące się podrażnienie zasięgnąć porady lekarza

Narażenie po kontakcie ze skórą: Spłukać skórę dokładnie wodą z mydłem. Zdjąć zanieczyszczoną odzież i buty. Wyprać ubranie przed ponownym użyciem, buty wyczyścić. W przypadku trwałego podrażnienia skóry zgłosić się do lekarza

Narażenie po kontakcie z oczami: Nie trzeć oczu ponieważ można w ten sposób spowodować dodatkowe uszkodzenie oczu w wyniku działania mechanicznego.

Wyjąć soczewki kontaktowe, jeśli są. Natychmiast płukać dużą ilością bieżącej wody przez minimum 15 min, podczas płukania trzymać oczy szeroko otwarte. Jeśli to możliwe używać izotonicznych płynów do płukania oczu, soli fizjologicznych (np. roztwór 0,9% NaCl). Unikać silnego strumienia ze względu na ryzyko uszkodzenia rogówki. Zaleca się kontakt z lekarzem medycyny pracy lub okulistą. Pokazać niniejszą kartę charakterystyki

Narażenie przez przewód pokarmowy: Nie wywoływać wymiotów. Osobie nieprzytomnej lub półprzytomnej nie podawać nic do picia, jeśli osoba jest przytomna, przepłukać usta wodą. W przypadku wystąpienia niepokojących objawów skonsultować się z lekarzem

4.2 Najważniejsze ostre i opóźnione objawy oraz skutki narażenia	Kontakt produktu z oczami może powodować poważne i trwałe uszkodzenie wzroku. Efekt działania produktów o odczynie alkalicznym na żywe tkanki, w przeciwieństwie do kwasów, zawsze jest opóźniony, dlatego nie należy dopuszczać do długotrwałego i bezpośredniego kontaktu suchej bądź wymieszanej z wodą mieszanki ze skórą, oczami czy drogami oddechowymi Produkt w stanie suchym i przy dłuższym kontakcie działa drażniąco na wilgotną skórę i może wywołać podrażnienia skóry, zapalenie skóry lub inne poważne uszkodzenia skóry Działanie i objawy opisane są w sekcjach 2 i 11
4.3 Wskazania dotyczące wszelkiej natychmiastowej pomocy lekarskiej i szczególnego postępowania z poszkodowanym	W przypadku kontaktu z oczami lub śluzówkami zalecana jest konsultacja medyczna. Należy pokazać kartę charakterystyki, opakowanie lub etykietę. Ze względu na właściwości drażniące produktu wskazany jest dostęp do bieżącej czystej wody. Brak specyficznej odtrutki. Leczenie oparte na ocenie dokonanej przez lekarza na podstawie reakcji pacjenta. W przypadku wielokrotnego lub długotrwałego kontaktu ze skórą stosować kremy ochronne

sekcja 5. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POŻARU

W przypadku powstania pożaru należy niezwłocznie przystąpić do jego gaszenia przy użyciu wszystkich dostępnych środków gaśniczych, zaalarmować osoby będące w strefie zagrożenia i wezwać straż pożarną (patrz: sekcja 1.4), podając niezbędne informacje umożliwiające rozpoczęcie akcji przeciwpożarowej (podać: gdzie powstało zdarzenie - dokładny adres, co się pali lub jaki rodzaj zagrożenia zaistniał, czy istnieje zagrożenie dla życia ludzkiego, nr telefonu, z którego się alarmuje oraz swoje imię i nazwisko). Do czasu przybycia straży pożarnej kierowanie akcją obejmuje specjalnie do tej funkcji powołana osoba, która niezwłocznie rozpoczyna ewakuację osób. Każdy pracownik powinien posiadać informacje na temat zagrożeń pożarowych na jego stanowisku pracy i w najbliższym otoczeniu. Stanowisko pracy powinno być utrzymane w należytym porządku. Materiały łatwopalne nie mogą znajdować się w pobliżu urządzeń elektrycznych, grzejników czy innych źródeł ognia.

5.1 Środki gaśnicze	Odpowiednie środki gaśnicze: produkt nie jest palny. Typy środków gaśniczych dostosować do pożaru otoczenia. W kontakcie z wodą twardnieje i zestala się Niewłaściwe środki gaśnicze: brak
5.2 Szczególne zagrożenia związane z mieszaniną	Produkt nie jest wybuchowy, nie jest palny i nie wspomaga palenia innych materiałów. W przypadku działania wysokich temperatur ponad 600°C wytwarzają się tlenki wapnia i tlenki siarki. Nie wdychać dymów, gazów wytwarzających się podczas pożaru
5.3 Informacje dla straży pożarnej	Należy nosić pełny komplet odzieży ochronnej i osobisty aparat oddechowy. Nie należy odprowadzać wody z gaszenia pożaru do środowiska wodnego. Użyć strumienia wody by schładzać powierzchnie wystawione na działanie ognia

sekcja 6. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU NIEZAMIERZONEGO UWOLNIENIA DO ŚRODOWISKA

6.1 Indywidualne środki ostrożności, wyposażenie ochronne i procedury w sytuacjach awaryjnych	Należy unikać sytuacji, które mogą doprowadzić do sytuacji awaryjnych. Przestrzegać przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, także przepisów przeciwpożarowych, regulaminu pracy i ustalonego w miejscu pracy porządku. Postępować zgodnie ze wskazówkami ograniczenia czasu ekspozycji oraz zapewnić odpowiednie wyposażenie ochronne, o których mowa w sekcji 8. Dbać o wyposażenie, nie używać uszkodzonego sprzętu Dla osób nienależących do personelu udzielającego pomocy: ostrzec inne osoby znajdujące się w obszarze zagrożenia. Powiadomić przełożonych o zaistniałej awarii oraz osoby opowiedziane za ochronę środowiska i bhp. Zabezpieczyć miejsce awarii. Nosić zalecane środki ochrony indywidualnej (patrz sekcja 8) Dla osób udzielających pomocy: ocenić sytuację i upewnić się czy nie ma niebezpieczeństwa dla wszystkich osób w pobliżu (poszkodowanych, ratujących i innych). Ostrzec inne osoby znajdujące się w obszarze zagrożenia. W razie potrzeby zabezpieczyć miejsce zdarzenia, oznakować i wezwać pomoc. Powiadomić przełożonych o zaistniałej awarii oraz osoby opowiedziane za ochronę środowiska i bhp. Przed podjęciem dalszych działań upewnić się odnośnie zagrożeń. Do usuwania awarii przystąpić w odzieży i obuwiu ochronnym oraz odpowiednich środkach ochrony indywidualnej (patrz sekcja 8.2) Procedury w sytuacjach awaryjnych: rozpocząć działania prowadzące do
--	---

	ograniczenia przedostawania się produktu do środowiska oraz prace porządkowe. Do czasu zakończenia operacji oczyszczania zabronić dostępu do miejsca skażenia osobom postronnym. Unikać zanieczyszczenia oczu i skóry. Nie wdychać pyłu. Istnieje ryzyko poślizgnięcia na uwolnionym i mokrym produkcie
6.2 Środki ostrożności w zakresie ochrony środowiska	Nie dopuszczać do przedostania się dużych ilości materiału do środowiska wodnego ponieważ może to spowodować podwyższenie pH. Przy pH wyższym niż 9 mogą wystąpić zjawiska toksyczne dla środowiska. Patrz sekcja 12. Przestrzegać krajowych regulacji dotyczących ścieków i wód gruntowych
6.3 Metody i materiały zapobiegające rozprzestrzenianiu się skażenia i służące do usuwania skażenia oczyszczania	Powstrzymać wyciek, jeżeli to możliwe. Uszczelnić uszkodzone opakowanie i umieścić je w opakowaniu ochronnym. Uwolniony produkt zbierać za pomocą mechanicznych urządzeń ssących. W przypadku rozsypania dużych ilości produktu, aby uniknąć rozprzestrzeniania pyłu, można zwilżyć go wodą. Do czyszczenia powierzchni lub odzieży nie używać sprężonego powietrza. Zanieczyszczony produkt miejsca splukać dużą ilością wody. Nie zanieczyszczona sucha mieszanka może być ponownie użyta. Stwardniały produkt traktować jak gruz budowlany. Duże ilości odpadów usuwać zgodnie z zaleceniami z sekcji 13
6.4 Odniesienia do innych sekcji	Postępowanie i magazynowanie: sekcja 7 Wyposażenie ochronne: sekcja 8
sekcja 7. POSTĘPOWANIE Z MIESZANINAMI ORAZ ICH MAGAZYNOWANIE	
7.1 Środki ostrożności dotyczące bezpiecznego postępowania	Zadbać o dobrą wentylację (mechaniczną lub naturalną) w miejscu pracy. Unikać rozsiewania i wzbijania pyłu. Unikać kontaktu z oczami nawet przy krótkotrwałym narażeniu. Wskazane jest przy ciągłym lub długotrwałym narażeniu podejmowanie środków ostrożności zabezpieczających przed kontaktem ze skórą, drogami oddechowymi i oczami. Stosować zalecane indywidualne wyposażenie ochronne podane w sekcji 8. Po użyciu umyć ręce. Podczas pracy nie spożywać pokarmów i napojów. W przypadku skaleczenia zaprzestać pracy z produktem i opatrzyć ranę
7.2 Warunki bezpiecznego magazynowania, w tym informacje dotyczące wszelkich wzajemnych niezgodności	Produkt workowany przechowywać w zamkniętych oryginalnych i oznakowanych opakowaniach w suchych, dobrze wentylowanych pomieszczeniach, najlepiej na paletach lub izolowanym podłożu, poza zasięgiem dzieci. Produkt luzem przechowywać w suchych zamykanych zbiornikach/pojemnikach zabezpieczonych antykorozyjnie. Przechowywać z dala od napojów, żywności, pasz. Chronić przed wilgocią i wodą, ponieważ w kontakcie z nimi produkt ulega nieodwracalnemu stwardnieniu. Przy zachowaniu powyższych warunków nie są znane żadne niekorzystne interakcje. Temperatura składowania: +5 do +35 °C, wilgotność względna powietrza < 70% Klasa przechowywania: niepalne ciała stałe
7.3 Szczególne zastosowania końcowe	Stosować zgodnie z zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy. Zapewnić odpowiednią wentylację szczególnie w pomieszczeniach zamkniętych. Szczegółowe informacje dotyczące zastosowania, właściwości oraz sposobu użycia zaprawy znajdują się w karcie technicznej/katalogu produktów

sekcja 8. KONTROLA NARAŻENIA I ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ								
8.1 Parametry dotyczące kontroli	Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 czerwca 2018 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy [Dz. U. 2018 poz. 1286] i w związku z występowaniem w mieszaninie składników wymienionych w sekcji 3.2.1b niezbędne jest prowadzenie monitoringu w środowisku pracy							
	• NDS i NDSch	Wartość NDS i NDSch dla składników mieszaniny: <table><thead><tr><th>Składnik mieszaniny</th><th>NDS</th><th>NDSch</th></tr></thead><tbody><tr><td>Pyły gipsu zawierające wolną krystaliczną krzemionkę poniżej 2% i niezawierające azbestu [7778-18-9]</td><td>frakcja wdychalna – 10 mg/m³</td><td>-</td></tr></tbody></table>		Składnik mieszaniny	NDS	NDSch	Pyły gipsu zawierające wolną krystaliczną krzemionkę poniżej 2% i niezawierające azbestu [7778-18-9]	frakcja wdychalna – 10 mg/m ³
Składnik mieszaniny	NDS	NDSch						
Pyły gipsu zawierające wolną krystaliczną krzemionkę poniżej 2% i niezawierające azbestu [7778-18-9]	frakcja wdychalna – 10 mg/m ³	-						

	Węglan wapnia [741-34-1]	frakcja wdychalna – 10 mg/m ³	
	Wodorotlenek wapnia [1305-62-0]	frakcja wdychalna – 2 mg/ m ³ frakcja respirabilna – 1 mg/m ³	frakcja wdychalna – 6 mg/m ³ frakcja respirabilna – 4 mg/m ³
	Wartości DNEL dla składników mieszaniny:		
	Droga narażenia	Expozycja	DNEL (pracownicy)
	Siarczan wapnia [7778-18-9]		
	Inhalacja	Wysoka dawka Długotrwałe narażenie	5082 mg / m ³ 21,17 mg / m ³
			DNEL (użytkownicy)
	Inhalacja	Wysoka dawka Długotrwałe narażenie	3811 mg / m ³ 5,29 mg / m ³
	Ustne	Wysoka dawka Długotrwałe narażenie	11,4 mg / kg bw / dzień 1,52 mg / kg bw / dzień
	Wodorotlenek wapnia [1305-62-0]		
	Inhalacja	Długotrwałe narażenie Krótkotrwałe narażenie	1 mg / m ³ 4 mg / m ³
	Wartości PNEC dla składników mieszaniny		
	Siarczan wapnia [7778-18-9]		
	Środowisko wodne:	nie jest toksyczny dla bezkręgowce, glonów i mikroorganizmów w zastosowanych stężeniach. Ostra toksyczność może wystąpić przy większych, niż maksymalna rozpuszczalność siarczanu wapnia w wodzie stężeniach.	
	Osady	nie występuje. Jony wapnia i jony siarczanu występują w sposób naturalny w środowisku.	
	Gleba:	nie występuje. Jony wapnia i jony siarczanu występują w sposób naturalny w środowisku.	
	PNEC STP (oczyszczalnia ścieków)	100 mg / l	
	Wodorotlenek wapnia [1305-62-0]		
	Środowisko wodne:	490 µg/l	
	Gleba:	1080 mg/l	
	Źródło: aktualnie obowiązujące wykazy i karty charakterystyki surowców Pełne brzmienie skrótów i akronimów podane jest w sekcji 16		
• DSB	Nie dotyczy		
• monitoring	Tryb, rodzaj i częstotliwość badań i pomiarów powinny spełniać wymagania zawarte w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy [Dz.U. 2011 nr 33 poz. 166].		

8.2

 Kontrola narażenia

8.2.1 Stosowne techniczne środki kontroli	Zapewnić właściwą wentylację ogólną i/lub miejscową pomieszczenia podczas pracy z mieszaniną oraz środki ochrony indywidualnej. Należy zapewnić dostęp do bieżącej wody i nie dopuszczać do mycia rąk wodą z wiadra używanego do czyszczenia narzędzi. W celu zapewnienia wymaganej skuteczności konieczne jest przeszkolenie pracowników w zakresie prawidłowego używania indywidualnych środków ochrony
8.2.2 Indywidualne środki ochrony takie jak indywidualne wyposażenie ochronne	
• Ochrona oczu lub twarzy:	W razie tworzenia się pyłów lub niebezpieczeństwa rozprysków (wysypywanie, przesypywanie, mieszanie, wylanie, natryskiwanie) wskazane jest stosowanie szczelnie przylegających do twarzy okularów ochronnych z bocznymi osłonami (gogle ochronne) zgodne z normą EN166. W przypadku prac rozbiórkowych zaleca się stosowanie osłony twarzy
• Ochrona skóry:	Ochrona rąk: W pracach przeładunkowych wystarczające jest stosowanie rękawic ochronnych zgodnych z: EN 388 <i>Rękawice chroniące przed zagrożeniami mechanicznymi</i> oraz EN 420 <i>Wymagania ogólne dla rękawic</i> (kat. II) Przy mieszaniu dużych ilości suchej mieszanki z wodą oraz przy obrabianiu masy konieczne jest stosowanie rękawic chroniących przed chemikaliami (kat. III) zgodnych z normą EN 374. Rękawice bawełniane nasączone nitylami (grubość warstwy ok. 0,15 mm) dają wystarczającą ochronę przez 480 min. Przemoczone rękawice należy zmienić. Należy mieć przygotowane rękawice na zmianę. Stosować kremy ochronne do rąk Rękawice ze skóry nie są odpowiednie ze względu na nieprzepuszczanie wody Ochrona ciała: zamknięte ubranie ochronne z długimi rękawami i szczelne buty. Jeśli kontaktu ze świeżą/mokłą zaprawą nie można uniknąć ubranie ochronne powinno być wodoszczelne. Należy zwrócić uwagę, aby mokra zaprawa nie dostała się do butów
• Ochrona dróg oddechowych:	Należy przestrzegać wartości granicznych pyłów dla zachowania bezpieczeństwa pracy poprzez zastosowanie skutecznych technicznych rozwiązań odpylających, np. lokalnej instalacji odsysającej Jeżeli istnieje ryzyko przekroczenia wartości granicznych ekspozycji, np. podczas przesypywania suchego produktu w postaci proszku lub przy obróbce za pomocą natrysku należy używać maski chroniącej drogi oddechowe. Odpowiednia jest jednorazowa półmaska przeciwpyłowa typ FFP1 lub maska z filtrem cząsteczkowym P1 (w przypadku pracy w atmosferze z zawartością pyłu) zgodnych z EN 149
• Zagrożenia termiczne:	Nie dotyczy
8.2.3 Kontrola narażenia środowiska	
Nie dopuszczać do zanieczyszczenia produktem odpływów, cieków wodnych i gleby ponieważ może to spowodować podwyższenie wartości pH. Przy pH wyższym niż 9 mogą wystąpić zjawiska toksyczne dla środowiska. Należy przestrzegać krajowych regulacji dotyczących ścieków i wód gruntowych	

sekcja 9. WŁAŚCIWOŚCI FIZYCZNE I CHEMICZNE

9.1 Informacje na temat podstawowych właściwości fizycznych i chemicznych	Wygląd: drobny proszek Kolor: szary, popielaty Granulacja: do 0,2 mm Zapach: brak Próg zapachu: nie dotyczy pH: w wodnym roztworze > 11* (50%) w stanie stałym nie przydatny Temperatura topnienia/krzepnięcia: nie dotyczy Początkowa temperatura wrzenia i zakres temperatur wrzenia: nie dotyczy Temperatura zapłonu: nie dotyczy Szybkość parowania: nie dotyczy Palność: nie palny Górna / dolna granica palności / wybuchowości: nie dotyczy Prężność par: nie dotyczy Gęstość par: nie dotyczy Gęstość względna: gęstość nasypowa ok. 750 kg/m ³
--	--

	Rozpuszczalność w wodzie: dla składników mieszaniny: $\text{CaSO}_4 \cdot 0,5\text{H}_2\text{O}$, 20°C – ok. 8,9 g/l (dobrze rozpuszczalny) $\text{Ca}(\text{OH})_2$, 20°C – 1844,9 mg/l (średnio rozpuszczalny) $\text{CaSO}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$, 20°C – ok. 2,03 g/l (słabo rozpuszczalny) - po uwodnieniu Współczynnik podziału n-oktanol/woda: nie dotyczy (substancja nieorganiczna) Temperatura samozapłonu: nie palny Temperatura rozkładu: > 800°C w CaSO_4 i SO_3 (siarczan wapnia) > 600°C w CaO i CO_2 (węglan wapnia) > 580°C (wodorotlenek wapnia) Lepkość: nie dotyczy Właściwości wybuchowe: nie posiada Właściwości utleniające: nie posiada
9.2 Inne informacje	* - gotowa do użycia mieszanina jest gęstą pastą, dla której nie jest możliwe określenie dokładnej wartości pH

sekcja 10. STABILNOŚĆ I REAKTYWNOŚĆ

10.1 Reaktywność	W kontakcie z wodą ma miejsce zamierzona reakcja. Pod wpływem wody produkt twardnieje i zestala się, nie reaguje z otoczeniem
10.2 Stabilność chemiczna	Odpowiednio przechowywany (sekcja 7) jest stabilny i może być składowany z większością innych materiałów
10.3 Możliwość występowania niebezpiecznych reakcji	Przy składowaniu i posługiwaniu się zgodnie z przepisami nie występują (sekcja 10). W reakcji z wodą i podczas twardnienia wydzielają się ciepło (do 50°C)
10.4 Warunki, których należy unikać	Unikać wilgoci i wody podczas składowania – mieszanina w kontakcie z wodą tworzy związki alkaliczne, twardnieje i zestala się
10.5 Materiały niezgodne	Reaguje egzotermicznie z kwasami, solami amonu, metalami nieszlachetnymi, np. aluminium, cynk, miedź. W reakcji z metalami nieszlachetnymi powstaje wodór
10.6 Niebezpieczne produkty rozkładu	Przy składowaniu i posługiwaniu się zgodnie z przepisami żadne nie są znane

sekcja 11. INFORMACJE TOKSYKOLOGICZNE

11.1 Informacje dotyczące skutków toksykologicznych	Brak danych doświadczalnych dla produktu. Ocena na podstawie właściwości poszczególnych komponentów
Toksyczność ostra:	W oparciu o dostępne dane mieszanina nie jest klasyfikowana jako stwarzająca zagrożenie w warunkach ostrego narażenia drogą pokarmową, w kontakcie ze skórą lub w warunkach narażenia inhalacyjnego
Istotne sklasyfikowane wartości toksyczności ostrej dla składników mieszaniny:	
Siarczan wapnia	
Ustne LD ₅₀	1 581 mg/kg (szczur) OECD 420
Wdechowe LC ₅₀ (4h)	2 610 mg/m ³ powietrza (szczur) OECD 403
Siarczan wapnia nie wywołuje toksyczności ostrej	
Wodorotlenek wapnia	
Ustne LD ₅₀	7 340 mg/kg (szczur) OECD 425
	> 2 500 mg/kg (królik) OECD 402
Skórne LD ₅₀	> 2 500 mg/kg (królik) OECD 402
Wodorotlenek wapnia nie wywołuje toksyczności ostrej	
Działanie drażniące/żrące mieszaniny:	
Na skórę	Wykorzystując badania dostępne dla wodorotlenku wapnia oraz fakt, że jego zawartość w mieszaninie jest na poziomie < 3% oraz zgodnie z Rozporządzeniem (WE) 2016/918 mieszanina nie jest klasyfikowana jako drażniąca skórę. Wodorotlenek wapnia na podstawie wyników eksperymentalnych klasyfikuje się jako substancję drażniącą skórę (H315)
Oczy	Zgodnie z Rozporządzeniem (WE) 2016/918 mieszanina jest klasyfikowana jako H318 Powoduje poważne uszkodzenia oczu . Mieszanina zawiera wodorotlenek wapnia na poziomie ≥ 1%, który może doprowadzić do ciężkiego uszkodzenia wzroku

Działanie uczulające	W oparciu o dostępne dane mieszanina nie jest klasyfikowana jako stwarzająca zagrożenie w tej klasie
Działanie mutagenne na komórki rozrodcze	W oparciu o dostępne dane mieszanina nie jest klasyfikowana jako stwarzająca zagrożenie w tej klasie
Rakotwórczość	W oparciu o dostępne dane mieszanina nie jest klasyfikowana jako stwarzająca zagrożenie w tej klasie
Szkodliwe działanie na rozrodczość	W oparciu o dostępne dane mieszanina nie jest klasyfikowana jako stwarzająca zagrożenie w tej klasie
Działanie toksyczne na narządy docelowe – narażenie jednorazowe STOT SE	W oparciu o dostępne dane mieszanina nie jest klasyfikowana jako stwarzająca zagrożenie w tej klasie. Składnik mieszaniny wodorotlenek wapnia drażni drogi oddechowe STOT SE 3 – H335 Może drażnić drogi oddechowe
Działanie toksyczne na narządy docelowe – narażenie powtarzane STOT RE	Wielokrotne wdychanie większych ilości pyłu zwiększa ryzyko rozwoju chorób płuc
Zagrożenie spowodowane aspiracją	W oparciu o dostępne dane mieszanina nie jest klasyfikowana jako stwarzająca zagrożenie w tej klasie

sekcja 12. INFORMACJE EKOLOGICZNE

12.1 Toksyczność	Brak danych doświadczalnych dla produktu. Mieszanina nie jest klasyfikowana jako stwarzająca zagrożenie w tej klasie. Ocena na podstawie właściwości poszczególnych komponentów
Toksyczność ostra dla środowiska wodnego siarczanu wapnia	
LC ₅₀ (96h) woda morska	> 79 mg/l (różanka japońska – oryzias latipes) OECD 203
LC ₅₀ (72h) woda słodka	> 79 mg/l (algi) OECD 201
EC ₅₀	> 790 mg/kg (Organizmy w osadzie aktywnym) OECD 209
EC ₅₀ (48h)	> 79 mg/l (rozwiłotka pchłowa - daphnia) OECD 202
Toksyczność ostra dla środowiska wodnego wodorotlenek wapnia	
LC ₅₀ (96h) woda morska	457 mg/k (ryba) 158 mg/l (bezkęgowce – invertebrate)
LC ₅₀ (96h) woda słodka	50,6 mg/l (ryba)
EC ₅₀ (48h) woda słodka	49,1 mg/l (bezkęgowce – invertebrate)
EC ₅₀ (72h) woda słodka	184,57 mg/l (algi)
NOEC (72h) woda słodka	48 mg/l (algi)
NOEC (14h)	32 mg/l (bezkęgowce morskie – invertebrate)
NOEC (21h)	1 080 mg/kg (rośliny lądowe, ogólnie)
EC ₁₀ /LC ₁₀ (NOEC)	12 000 mg/kg suchej masy ziemi (mikroorganizmy, gleba) 2 000 mg/kg suchej masy ziemi (mikroorganizmy, gleba)
12.2 Trwałość i zdolność do rozkładu	Nie ulega biodegradacji. Składniki mieszaniny to produkty pochodzenia naturalnego, nieorganiczne, nie dają się usunąć z wody metodami oczyszczania biologicznego
12.3 Zdolność do bioakumulacji	Współczynnik bioakumulacji nie został oznaczony dla mieszaniny
12.4 Mobilność w glebie	Skutki egzotoksyczne możliwe tylko wskutek wzrostu pH przy kontakcie z wodą dużej ilości produktu. Wartość pH >11 szybko spadnie po rozcieńczeniu
12.5 Wyniki oceny właściwości PBT i vPvB	Nie spełnia kryteriów dla klasyfikacji jako PBT i vPvB
12.6 Inne szkodliwe skutki działania	Nie zidentyfikowano żadnych szkodliwych skutków działania. Według kryteriów europejskiej klasyfikacji i etykietowania substancja nie jest klasyfikowana i oznaczana jako niebezpieczna dla środowiska

sekcja 13. POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI

13.1 Metody unieszkodliwiania odpadów	Produkt nie może być składowany wspólnie z odpadami komunalnymi. Nie usuwać do kanalizacji, ścieków, rowów, dróg wodnych. Produkt i jego opakowanie należy usuwać w sposób bezpieczny, zgodnie z obowiązującymi przepisami
Bezpieczne obchodzenie się z	Posiadacz odpadów ustawowo zobowiązany jest w pierwszej kolejności do poddania

odpadami:	ich odzyskowi, a jeżeli z przyczyn technologicznych jest on niemożliwy lub nie jest uzasadniony z przyczyn ekologicznych lub ekonomicznych, to odpady te należy unieszkodliwiać w sposób zgodny z wymaganiami ochrony środowiska oraz planami gospodarki odpadami. Odpady można wykorzystać (pozycja 26) zgodnie z <i>Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 10 listopada 2015 r. w sprawie listy rodzajów odpadów, które osoby fizyczne lub jednostki organizacyjne niebędące przedsiębiorcami mogą poddawać odzyskowi na potrzeby własne, oraz dopuszczalnych metod ich odzysku</i> [Dz.U. 2016 nr 0 poz. 93] Przestrzegać przepisów <i>Ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach</i> [Dz.U. 2013 nr 0 poz. 21]
Obchodzenie się z odpadami opakowaniowymi:	Zanieczyszczony produkt opakowanie potraktować jak produkt. Przestrzegać przepisów <i>Ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi</i> (Dz.U. 2013 nr. 0 poz. 888)
Europejski katalog odpadów	Dla produktu nienadającego się do dalszego wykorzystania oraz resztek produktu niez użytę klasyfikacja do grupy 10 13 Odpady z produkcji spoiw mineralnych (w tym cementu, wapna i tynku) oraz z wytworzonych z nich wyrobów oraz podgrupy 10 13 82 Wybrakowane wyroby 10 13 81 Odpady z produkcji gipsu Dla opakowań opróżnionych z resztek klasyfikacja do grupy 15 01 Odpady opakowaniowe (włącznie z selektywnie gromadzonymi komunalnymi odpadami opakowaniowymi) oraz podgrupy 15 01 05 Opakowania wielomateriałowe
sekcja 14. INFORMACJE DOTYCZĄCE TRANSPORTU	
14.1 Numer UN (ONZ)	Nie dotyczy
14.2 Prawidłowa nazwa przewozowa UN	Nie dotyczy
14.3 Klasy zagrożenia w transporcie	Produkt transportowany w oryginalnych opakowaniach nie stwarza zagrożenia podczas transportu. Nie wymaga szczególnego traktowania ani oznakowania w myśl obowiązujących przepisów transportowych
14.4 Grupa pakowania	Nie dotyczy
14.5 Zagrożenia dla środowiska	Nie dotyczy
14.6 Szczególne środki ostrożności dla użytkowników	Unikać wilgoci i wody. Produkt pod wpływem wody zestala się i twardnieje. Przestrzegać przepisów <i>Ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw</i> [Dz.U. 2005 nr 141 poz. 1184] wraz z późniejszymi zmianami
14.7 Transport luzem zgodnie z załącznikiem II do konwencji MARPOL 73/78 i kodeksem IBC	Nie dotyczy
sekcja 15. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEPISÓW PRAWNYCH	
15.1 Przepisy prawne dotyczące bezpieczeństwa, zdrowia i ochrony środowiska specyficzne dla mieszaniny	Mieszanina oraz jej składniki nie są objęte przepisami rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1005/2009; nr 850/2004; nr 649/2012 Dyrektywa 96/82/WE w sprawie kontroli niebezpieczeństwa poważnych awarii związanych z substancjami niebezpiecznymi [Dz.U. I. 10 z 14.01.1997 r.) Dz.U. 2016 poz. 1187 Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych
 Akty prawne dotyczące klasyfikacji oraz oznakowania opakowań substancji i mieszanin niebezpiecznych	Rozporządzenie Komisji (UE) 2016/918 z dnia 19 maja 2016 r. zmieniające, w celu dostosowania do postępu naukowo-technicznego, rozporządzenie parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin,

	zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006
Pozostałe obowiązujące akty prawne	Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE REACH [Dz. U UE L 396 z 30.12.2006, str. 1, z późn. zm.] Rozporządzenie komisji (UE) 2015/830 z dnia 28 maja 2015 r. zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) Sprostowanie do rozporządzenia komisji (UE) 2015/830 z dnia 17 stycznia 2017 roku Ustawa z dnia 24 listopada 2017 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach [Dz.U. 2018 poz. 143]. Ustawa z dnia 25 lutego 2011r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach [Dz. U. 2011 Nr 63, poz. 322] Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 25 sierpnia 2015 r. w sprawie sposobu oznakowania miejsc, rurociągów oraz pojemników i zbiorników służących do przechowywania lub zawierających substancje stwarzające zagrożenie lub mieszaniny stwarzające zagrożenie [Dz.U. 2015 nr 0 poz. 1368] Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2012 r. w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i mieszanin niebezpiecznych oraz niektórych mieszanin [Dz.U. 2012 nr 0 poz. 445] Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 stycznia 2014 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i mieszanin niebezpiecznych oraz niektórych mieszanin Dz. U. 14 poz. 145 Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw [Dz. U. 2018 poz. 1592] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie katalogu odpadów [Dz.U. 2014 nr 0 poz. 1923] Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 grudnia 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy związanej z występowaniem w miejscu pracy czynników chemicznych (Dz.U.2005 nr.11 poz.86) wraz z późniejszymi zmianami Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej (Dz.U.2005 nr.259 poz.2173) Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U.1997 nr.129 poz.844) wraz z późniejszymi zmianami
15.2 Ocena bezpieczeństwa chemicznego	Producent nie dokonał oceny bezpieczeństwa chemicznego mieszaniny

sekcja 16. INNE INFORMACJE

Wykaz zwrotów H, które nie zostały podane w całości w sekcjach 2-15	H335 – Może powodować podrażnienie dróg oddechowych H315 – Działa drażniąco na skórę H318 – Powoduje poważne uszkodzenie oczu
Zmiany dokonane w karcie w przypadku aktualizacji:	Karty charakterystyki podlegają regularnym przeglądom w zakresie ich treści co oznaczane jest przyrostem numeru wydania na pozycji dziesiątej. Niniejsza aktualizacja wynika ze zmiany klasyfikacji mieszaniny, którą zrewidowano zgodnie z <i>Rozporządzeniem Komisji (UE) 2016/918 z dnia 19 maja 2016r.(...)</i> i oznaczona jest przyrostem numeru wydania na pozycji całkowitej Zmiany w karcie charakterystyki względem wcześniejszego wydania zaznaczono:
Objaśnienie skrótów i akronimów stosowanych w karcie charakterystyki	numer CAS – Chemical Abstract Service number numer WE – numer przypisany substancji chemicznej w Europejskim Wykazie Istniejących Substancji o Znaczeniu Komercyjnym (EINECS - ang. European

	Inventory of Existing Chemical Substances), lub numer przypisany substancji w Europejskim Wykazie Notyfikowanych Substancji Chemicznych (ELINCS - ang. European List of Notified Chemical Substances), lub numer w wykazie substancji chemicznych wymienionych w publikacji "No-longer polymers" NDS - Najwyższe dopuszczalne stężenie NDSch - Najwyższe dopuszczalne stężenie chwilowe vPvB - (Substancja) Bardzo trwała i wykazująca bardzo dużą zdolność do bioakumulacji PBT - (Substancja) Trwała, wykazująca zdolność do bioakumulacji i toksyczna PNEC - Przewidywane stężenie niepowodujące skutków LD50 - Dawka, przy której obserwuje się zgon 50% badanych organizmów LC50 - Stężenie, przy którym obserwuje się zgon 50 % badanych organizmów NOEC – Najwyższe stężenie, przy którym nie obserwuje się niekorzystnego działania substancji DN(M)EL – wyznaczona dawka/stężenie niewywołująca szkodliwych zmian RID - Regulamin dla międzynarodowego przewozu kolejami towarów niebezpiecznych ADR - Umowa europejska dotycząca międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych IMDG - Międzynarodowy Kodeks Morski Towarów Niebezpiecznych ICAO/IATA - Organizacja Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego/Międzynarodowe Zrzeszenie Przewoźników Powietrznych DSB – dopuszczalne stężenie w materiale biologicznym GHS01-09 – piktogramy GHS wg załącznika V do CLP Skin Irrit. - Działanie drażniące na skórę Eye Dam. - Poważne uszkodzenie oczu STOT SE - Działanie toksyczne na narządy docelowe – narażenie jednorazowe
Niezbędne i zalecane szkolenia pracowników	Przed przystąpieniem do pracy z produktem obowiązkowo poddać pracowników szkoleniu BHP w związku z występowaniem w środowisku pracy czynników chemicznych. Przeprowadzić, udokumentować i zapoznać pracowników z wynikami oceny ryzyka zawodowego na stanowisku pracy związanym z występowaniem czynników chemicznych. Dodatkowe szkolenia, które wykraczają poza przepisowe przeszkolenie dla osób wykonujących prace przy użyciu substancji niebezpiecznych nie jest konieczne
Ograniczenia w stosowaniu:	Nie dotyczy
Inne:	Mieszanina zgłoszona do Inspektora do Spraw Substancji Chemicznych. Podczas pracy z materiałem należy uważać również na takie niebezpieczeństwa jak skręcenia, szczególnie pleców, ramion i barków w wyniku podnoszenia i przenoszenia worków z zaprawą, mieszania zaprawy, itd. W dłuższym horyzoncie czasowym, częste podnoszenie ciężkich przedmiotów przez robotników może skutkować poważnymi uszkodzeniami kręgosłupa. Kartę charakterystyki opracowano w ATLAS Sp. z o.o.
Źródła danych, na podstawie których powstała niniejsza karta charakterystyki	Karta charakterystyki nie stanowi gwarancji własności produktu. Informacje w niej zawarte są zgodne z obecnym stanem wiedzy i zostały zebrane pod kątem wymagań bezpieczeństwa produktu. W przypadku, kiedy warunki stosowania produktu nie znajdują się pod kontrolą producenta odpowiedzialność za bezpieczne stosowanie produktu ponosi użytkownik. Stosujący produkt jest zobowiązany do przestrzegania wszystkich obowiązujących norm prawnych, administracyjnych i przepisów odnośnie produktu, higieny i bezpieczeństwa pracy, również tych, które nie zostały wymienione w niniejszej karcie, a także ponosi odpowiedzialność wynikającą z niewłaściwego wykorzystania informacji zawartych w karcie lub niewłaściwego zastosowania produktu. Informacje zawarte w karcie charakterystyki dotyczą wyłącznie tytułowego produktu i mogą być niewystarczające dla produktu użytego w połączeniu z innymi materiałami lub w niezidentyfikowanych zastosowaniach
Koniec karty charakterystyki	